

Tác phẩm tham dự LHPT toàn quốc lần thứ XVI- Năm 2024

TP: **CON NHÀ NGƯỜI TA**

Loại hình: Giải thưởng dành cho kỹ thuật dàn dựng chương trình xuất sắc

Thời lượng: 29 phút 30 giây

Tác giả: Bùi Thị Phương Hồng Nhận

Đơn vị: Đài PT và TH Quảng Ngãi

ĐT: 0914684488

Tác phẩm đã phát sóng ngày 18/4 năm 2024

CHƯƠNG TRÌNH “CÂU CHUYỆN TRONG TUẦN” DỰ LHPT 2024

Thời lượng 30 phút

Chủ đề: “CON NHÀ NGƯỜI TA”

Nhạc nền

Giọng nam sinh: "Con xin lỗi vì đã không hoàn thành được ước mơ của bố mẹ, làm bố mẹ thất vọng. ...Con học không giỏi từ nhỏ chắc bố mẹ đã biết. Nhưng con vẫn luôn nghĩ rằng phải cố gắng lên nếu không sẽ phụ lòng bố mẹ, làm bố mẹ buồn. .. Con mệt lắm, con buông xuôi tất cả..."

Giọng nữ sinh: “Con xin lỗi ba má. Con đã không đáp ứng được mong mỏi của ba má. Con xin lỗi”.

Phóng viên Tấn An: Đây là các đoạn trích nguyên văn từ những dòng thư tuyệt mệnh của 2 em học sinh gửi lại cho cha mẹ trước khi tự kết thúc cuộc sống của mình được chúng tôi dựng lại bằng âm thanh.

Phóng viên nữ: Một nữ sinh ở Bắc Ninh đã tìm đến cái chết bằng cách treo cổ tại nhà, do áp lực học tập.

Phóng viên Tấn An: Một nam sinh lớp 10 Trường THCS-THPS Nguyễn Khuyến, thành phố Hồ Chí Minh tự tử vì không thể vươn lên vị trí giỏi nhất lớp.

Phóng viên nữ: Một bé trai 12 tuổi, ở một chung cư tại Quận Bắc Từ Liêm, Hà Nội nhảy từ tầng 22 xuống đất tử vong, do làm bài thi không tốt.

Phóng viên Tấn An: Một học sinh trường chuyên ở Quảng Ngãi sau khi biết kết quả thi đại học không như mong muốn đã vào rừng uống thuốc trừ sâu kết thúc cuộc sống của mình.

Phóng viên nữ: Còn bao nhiêu em học sinh phải tự giải thoát bằng cách này?. Áp lực học hành quá lớn. Tâm lý so sánh với “con nhà người ta”, sự kỳ vọng của cha mẹ quá sức đối với các em có thể dẫn đến những hậu quả khôn lường. Đây là nội dung “Câu chuyện trong tuần” với chủ đề: **“CON NHÀ NGƯỜI TA”**.

Dứt nhạc

Phóng viên Tấn An: Thưa quý vị và các bạn, với kỳ vọng đạt kết quả cao trong các kỳ thi, nhiều học sinh phải chạy đua học tập, ôn luyện cả ngày lẫn đêm. Nhiều học sinh thậm chí còn không có ngày cuối tuần vì lịch học quá dày đặc.

Phóng sự: Học sinh “học ngày cày đêm”

Tiếng trống tan trường-không khí đưa đón con trước cổng trường

Tiếng trống điểm tan trường lúc 17h15 phút tại Trường Trung học cơ sở Nguyễn Nghiêm, thành phố Quảng Ngãi. Em Bảo Châu được phụ huynh chờ trước cổng trường để kịp chở đến một lớp học thêm môn Toán, lúc 17h30 phút.

Băng: Giờ con đi học Toán ở điểm dạy thêm. Vừa xong khoảng 7 giờ thì con chạy qua trung tâm tiếng Anh để học thêm tiếng Anh. Nói chung, thường là 10 giờ tối con mới về đến nhà, hơi đó mệt lắm, con không muốn ăn cơm luôn. Nhưng mà nhiều bạn khối con lớp con cũng học như vậy. Có khi lịch học còn dày hơn của con nữa cho nên sợ điểm thi thấp hơn mấy bạn, con phải đi học thôi. Chứ nói thiệt là con cũng không muốn đi học thêm. Do là ba mẹ con muốn con phải điểm cao hơn mấy bạn.

Những học sinh không có người nhà đưa đón như em Mai Xuân thì tự đạp xe đến điểm bán đồ ăn vặt trên vỉa hè mua đồ ăn lót dạ để tiếp tục “cày học thêm” vào buổi tối:

Băng: Mỗi ngày học trên trường thì con học thêm các môn Toán, Văn, Anh. Ngoài ra, con cũng học thêm một số môn phụ khác. Cái lịch học nó dày đặc thì khiến con mệt mỏi nhưng vì ba mẹ đã đăng ký rồi cho nên con không thể phụ lòng cho mẹ nên con cũng cố gắng học tập để cha mẹ vui lòng.

Ngoài thực tế và trên mạng xã hội, hình ảnh học sinh đứng ăn cơm ngay tại cổng trường hay các em vừa ngồi sau xe vừa ăn bánh mì để kịp di chuyển đến lớp học thêm không còn xa lạ. Một học sinh lớp 8 chia sẻ về lịch học thêm dày đặc của mình:

Băng: Thứ 2, thứ 3, thứ 4, thứ 5, thứ 6, thứ 7 là buổi sáng cháu học trên trường. Còn buổi chiều là cháu học thêm. Thứ 2, thứ 3 là cháu học Văn. Thứ 4 là cháu học Văn với Anh. Thứ 5 thì cháu được nghỉ. Tuy được nghỉ nhưng mà ở nhà cháu vẫn tự học. Thứ 6, thứ 7 thì cháu học Văn và Anh. Còn Chủ Nhật thì cháu cũng học Văn xong còn đầu tư vào toán nữa. Các bạn thì cũng như cháu, cũng học nhiều như vậy.

Không chỉ mỗi môn học một chỗ, nhiều học sinh còn học thêm 1 môn ở hai nơi khác nhau. Em Trịnh Gia Huy, học sinh lớp 9, Trường Trung học cơ sở Hành Minh, huyện Nghĩa Hành, tỉnh Quảng Ngãi nói:

Băng: Một ngày sau giờ học ở trường thì vẫn còn 2-3 khóa học khác. Nhiều lúc thì cảm thấy nó tạo cho mình một cái sự khó chịu. Mình học nó gây cho mình cái áp lực và nhiều lúc là mình cảm thấy mình chán cái việc học của mình.

Lịch học dày đặc, nhiều học sinh phải đến gần 22 giờ đêm mới được trở về nhà. Thực trạng này cứ kéo dài triền miên, hết năm này qua tháng nọ, ngay cả đến giáo viên cũng thấy bức xúc, như chia sẻ của cô giáo Trương Thị Lâm Bình, Trường THCS Nguyễn Nghiêm, thành phố Quảng Ngãi:

Băng: Yêu cầu của xã hội cũng như yêu cầu. Nhiều bạn là 11h15 là ra đến 12 giờ là phải đi học thêm. Hỏi con học cái giờ gì mà lạ vậy. Các con nói hết giờ rồi cô. Tức là, học Toán, Văn, Anh để thi vào 10 rồi còn học môn chuyên nữa thì nó làm cho các bạn căng thẳng. 9h, 9h30 tối mới về tới nhà. Thời gian và sức khỏe đâu để mà các bạn học. Nhưng nói các em nghỉ bớt thì các em nói nghỉ làm sao mà theo kịp bạn bè. Bởi vì, xã hội yêu cầu, đòi hỏi các con quá cao. Trong khi đó, về mặt sĩ diện của gia đình, các bạn phải bị áp lực.

Nó dẫn đến lên trường mệt mỏi. Làm bài tập không kịp thì sợ thầy cô la, mà ráng làm thì không có sức khỏe.

Nhạc xen

Phóng viên nam: Thưa quý vị và các bạn, bù đầu với lịch học dày đặc, nhiều đứa trẻ ở cái tuổi « ăn chưa no lo chưa tới » còn mắc kẹt trong giấc mơ của cha mẹ mình. Không ít phụ huynh thường so sánh con mình với con cái nhà người ta, vô tình gây ra những gánh nặng vô hình cho các em.

Phóng sự: Đừng để con trẻ « mắc kẹt » trong giấc mơ của cha mẹ

Phóng viên nữ: Cha mẹ nào cũng mong muốn con thành đạt, giỏi giang. Anh Phan Văn Minh, nhà ở xã Hành Đức, huyện Nghĩa Hành làm nghề thợ xây, vợ đi phụ hồ. Thu nhập bấp bênh nhưng hai vợ chồng vẫn dành ra một khoản tiền cho đứa con trai đang học lớp 6 đi học thêm tại một trung tâm Anh ngữ ở phường Nghĩa Chánh, thành phố Quảng Ngãi, cách nhà gần 15 km. Đều đặn mỗi tuần 3 buổi, anh sắp xếp thời gian chở con đến trung tâm học học thêm và ngồi đợi con tan học rồi chở ngược trở về nhà, với hy vọng con sẽ theo kịp bạn bè. Anh Minh, nói :

***Băng:** Chả cháu 15 cây số xuống thành phố, xa xôi nhưng mà cũng cố gắng vì việc học của các con thôi. Bây giờ, cái việc học thêm rất là nhiều, vì vậy cũng phải theo xu thế thôi. Con họ học là con mình phải học. Con mình không học là thua con họ.*

Sự kỳ vọng của cha mẹ phù hợp với khả năng và sở thích của con sẽ là động lực để các em phấn đấu vươn lên trong học tập. Ngược lại, không ít phụ huynh muốn con mình phải vượt trội, giỏi toàn diện ở các môn học với điểm số thật ấn tượng. Nhiều phụ huynh còn muốn các em phải học đúng với ngành, nghề của mình theo kiểu « cha truyền con nối ». Trong khi, các em đã cố gắng hết sức mình nhưng vẫn không đủ khả năng. Hãy lắng nghe chia sẻ của các em:

***Học sinh nam:** Mỗi người có một thể mạnh riêng. Nếu như ba mẹ không có hiểu rõ về con thì sẽ không biết được thể mạnh và thể yếu của con. Khi mà so sánh quá nhiều thì sẽ tạo cho con cái áp lực, sẽ khiến cho con không những không tốt lên mà ngược lại con sẽ cảm thấy rất là tự ti và càng ngày càng học sút.*

Học sinh nữ : Mẹ cháu rất thích cháu theo học môn Anh. Còn cháu tự tin nhất ở môn Văn, cháu muốn phát huy năng khiếu của mình ra. Ban đầu, bố mẹ cháu không đồng ý lắm, chỉ muốn phát huy môn tiếng Anh thôi. Thì cháu đã thương lượng và nói chuyện với bố mẹ. Sau một buổi nói chuyện thì bố mẹ cháu đã đồng ý cho cháu theo Văn.

Học sinh nữ : Cháu muốn nói là bố mẹ ơi, bố mẹ không nên gây áp lực cho chúng con. Bởi vì, mỗi con người khi sinh ra đều có một cái khả năng riêng, đều có một cái năng lực riêng. Vì vậy, bố mẹ hãy công nhận những cái đam mê và khát vọng của tụi con.

Đoạn nhạc-âm thanh mô phỏng tiếng cha mẹ quát tháo, tạo áp lực học hành cho con trẻ- Rap con nhà người ta

Lời bài rap: "...Không muốn so sánh nhưng mà tại sao mà không thể nào học được bằng nó. Nó vẫn đi đầu trong mọi môn học dù gia đình có hoàn cảnh khó. Việc học là thứ duy nhất mà phải làm. Vậy nên hãy làm tốt việc đó đi. Chuyện này mà cũng để thua nhà người ta, đúng thật là ngượng quá đi. Không học cùng trường, không học cùng lớp nhưng sao điểm của nó lại luôn cao hơn mà ? . Cho mà học Đông rồi lại học Tây nhưng mà tại sao điểm mà lại thấp đến vậy. Mới được có 9.0 IELTS mà đã khoe khoang cái gì. Cho đến lúc mà được 10.0 thì thành tích đó mới đáng để đem đi....").

Nhạc nền

Phóng viên nữ : "Con nhà người ta thế này, con nhà người ta thế kia"- câu nói được nhiều học sinh nhắc đến như một nỗi ám ảnh. Và, đã có những bài nhạc, bài rap được các em sáng tác thông qua câu nói "con nhà người ta" như đoạn rap mà quý vị và các bạn vừa nghe. Cũng vì muốn con mình phải bằng, thậm chí phải hơn "con nhà người ta" mà nhiều phụ huynh ép con theo đuổi những môn học, những lĩnh vực mà các em hoàn toàn không có khả năng. Do vậy, khi các em không được như kỳ vọng thì cha mẹ lại mắng chửi, trút giận lên con cái một cách rất vô cớ, khiến các em chịu áp lực nặng nề như chia sẻ của hai em Hoàng Duy và Minh Anh, học sinh Trường THCS Nguyễn Nghiêm, thành phố Quảng Ngãi:

Hoàng Duy: Theo em thì áp lực về gia đình, thầy cô và rất nhiều thứ khác thì rất là quan trọng cho lứa tuổi vị thành niên. Ví dụ như mình bị điểm

thấp, về nhà bố mẹ la mắng, đánh đập thì điều đó nó sẽ ảnh hưởng đến tâm lý các bạn học sinh và làm cho ảnh hưởng đến việc học tập và rất nhiều việc và luôn luôn áp lực. Ví dụ, hôm nay lớp có bài kiểm tra mà mình không được điểm cao thì về nhà bố mẹ sẽ la mắng, đánh mình thì cái việc đó rất là áp lực cho học sinh. Cho nên, bố mẹ cần sửa lại việc đó và dạy dỗ bằng cách là nên dạy dỗ bằng lời nói chứ không nên tác động vật lý sẽ ảnh hưởng nhiều thứ về mặt tâm lý, học tập. Em nghĩ việc đánh đập, la mắng quá sức là không tốt.

Minh Anh: Trong cuộc sống ngày nay thì chúng em không còn đơn thuần là học tập và vui chơi như lúc trước nữa, chúng em có những gánh nặng từ học tập, cha mẹ, bạn bè cũng như từ tương lai với gánh nặng bản thân nên nảy sinh rất nhiều vấn đề về đời sống tinh thần. Có nhiều bạn bị trầm cảm bởi học tập có quá nhiều áp lực, gánh nặng lên vai như phải đạt thành tích cao trong học tập. Thậm chí, có nhiều bạn bị ba mẹ ấn định vị trí cao trong việc học, nên em và các bạn của em không có thời gian ăn uống và ngủ nghỉ hợp lý, thiếu hụt thời gian vui chơi và chăm sóc bản thân cũng như chăm sóc sức khỏe tinh thần của mình.

Áp lực “con nhà người ta » quá lớn từ bố mẹ vô tình đã đẩy con em mình vào bước đường cùng như trường hợp của một nam sinh lớp 10, Trường THPT Lê Quý Đôn, huyện Bình Sơn do chịu không nổi áp lực học hành đã nhảy xuống sông tự vẫn. Hay như một học sinh ở trường THPT Trần Quốc Tuấn cũng vì áp lực học hành, đã tự vẫn kết thúc cuộc sống của mình khi đang học lớp 12. Cô Trương Thị Lâm Bình, Trường Trung học cơ sở Nguyễn Nghiêm, thành phố Quảng Ngãi, nói :

Băng : Vừa ở trên trường bị la vì điểm số thấp rồi về nhà chưa kịp gì thì phụ huynh ập vào la luôn bị la ngay trên bàn ăn. Một cái tối kỵ là la con trong bàn ăn mà trong lúc này thì các con mới rất là phấn khởi, muốn nói, muốn giải tỏa stress của mình mà về nhà chưa kịp nói, vừa nghe con điểm thấp là bị la rồi thì lấy đâu dám nói nữa. Không thể nào nói được nên mong rằng các bậc phụ huynh lắng nghe các con. Chịu khó nghe và chịu khó hướng dẫn các con đi đúng suy nghĩ của các bạn. Chứ còn không có người hướng dẫn, không có người lắng nghe thì các bạn sẽ tự tìm cách để giải quyết vấn đề mà khi các bạn tìm cách giải quyết vấn đề thì nó sẽ đi ngược đường.

Dứt nhạc

Phóng viên nam: Áp lực học thêm. Áp lực « con nhà người ta ». Nhưng chưa hết, học sinh bây giờ còn gánh thêm một áp lực nữa. Đó là, áp lực từ căn bệnh trầm kha của ngành giáo dục- “bệnh thành tích”.

Phóng sự: Gánh nặng « bệnh thành tích »

Phóng viên nam : Gõ cụm từ “lớp học toàn học sinh khá giỏi” trên Google tìm kiếm sẽ nhận ngay hàng loạt kết quả. Việc một lớp có 43/44 hay 46/47, thậm chí 45/45 học sinh khá, giỏi không còn xa lạ. Tỷ lệ học sinh khá, giỏi áp đảo là niềm vui nhưng cũng nảy sinh mối hoài nghi về việc đánh giá chất lượng giáo dục của nhà trường liệu có thực chất. Ở các trường chuyên, lớp chọn, tỷ lệ học sinh khá, giỏi chiếm đa số là chuyện bình thường. Tuy nhiên, ở các trường “thường thường bậc trung” mà số lượng học sinh khá, giỏi quá nhiều là điều không hề bình thường. Chẳng hạn như ở một trường THCS tại Thành phố Quảng Ngãi, tổng kết năm học 2022-2023, đối với khối 8, trường có 351/414 học sinh giỏi, chiếm tỷ lệ 84,8%; 55 học sinh khá, chiếm 13,3% và 8 học sinh trung bình, chiếm 1,9%, không có học sinh yếu. Hay như, thống kê học lực bậc THPT tại TP.HCM năm học 2021-2022 mà báo chí đã phản ánh cũng làm nhiều người choáng váng khi tỷ lệ học sinh khá, giỏi áp đảo với 37,66% học lực giỏi, học lực khá chiếm 44,76%, học lực trung bình đạt 16,08%, còn lại chưa đến 1,6% học sinh học lực yếu, kém. Kết quả này, nếu thực chất là điều đáng mừng. Tuy nhiên, những lo lắng về căn “bệnh thành tích” là điều khó tránh khỏi, như chia sẻ của thầy Đỗ Đình Thanh, Hiệu trưởng Trường Trung học cơ sở Hành Minh, huyện Nghĩa Hành:

***Bằng:** Mình đánh giá mà không thực chất thì tương lai các em sau này cái gốc của nó là nó không có vì nó chỉ có cái ngọn không thôi thì cá em này nó sẽ đạt kết quả không cao khi sau này nó đi học các cái trường đại học chuyên sâu. Cho nên, muốn cho các em nó phát triển thì mình phải đánh giá thực chất, đúng thực tế. Em đó 5 điểm là 5 điểm chứ không thể nào là 6,7 điểm được.*

Nhạc xen

Phóng viên nữ: Thưa quý vị. Áp lực thi cử, học hành khiến học sinh đuối sức, quá tải. Về vấn đề này, chúng tôi đã phỏng vấn Tiến sỹ Ngô Kim Ngọc, giảng viên khoa Tâm lý giáo dục Trường Đại học Phạm Văn Đồng và bác sỹ

chuyên khoa 1 Phạm Thị Thu Trà, Phó Giám đốc, phụ trách khoa Tâm căn-Tâm thần Bệnh viện Tâm thần Quảng Ngãi để có cái nhìn rõ hơn về thực trạng này.

Tân An : Thừa Tiên sĩ Ngô Kim Ngọc, trong quá trình giảng dạy và làm công tác tư vấn tâm lý, bà có nhận ra điều bất thường của phụ huynh khi con cái bị rối loạn tâm thần do áp lực học hành.?

Tiên sĩ Ngô Kim Ngọc: Có nhiều phụ huynh mang con đến nhờ mình giúp bé vượt qua áp lực học hay là những cái rối nhiễu. Nhưng mà sau khi trò chuyện với bé và phụ huynh thì mình mới phát hiện ra một điều là cái người cần phải trị liệu là cha mẹ chứ không phải là các con. Cha mẹ mang một cái tâm lý bất thường, đánh giá các con sai lệch, gieo vào đầu các con, tạo cái áp lực. Mình đặt ra những kỳ vọng, mình đưa ra những cái chuẩn là của mình, chứ không phải của con. Cha mẹ lúc nào cũng cứ: Ráng mà học đi nhe. Chứ học lo to mơ vậy rớt là cái chắc. Hay: mày mà học vậy thì làm sao. Đấy. Cứ ngày nào cũng nói vậy. Cha mẹ lo lắng rồi làm cái lo lắng nó lây sang cho con mình. Đấy là cha mẹ bị bệnh lý rồi đấy.

Phóng viên Tân An: Vâng. Lời nói của cha mẹ thì luôn có sức ảnh hưởng lớn đối với con cái. Tuy nhiên, nếu cha mẹ không khéo “lựa lời mà nói” thì có thể gây ra những trường hợp đáng tiếc nơi con trẻ?

Tiên sĩ Ngô Kim Ngọc: Trường hợp thứ nhất là bạn đấy trước đây học cấp 2 thì bạn học giỏi thì cha mẹ nhưng mà bạn thấy là sức của bạn ngày càng yếu dần so với các bạn khác cho nên là bạn không muốn vào trường chuyên. Nhưng mà cha mẹ cứ thúc ép là bằng mọi giá phải vào trường chuyên. Với gia đình thì cái trường chuyên giống như sĩ diện của họ. Họ sẽ tự hào khi con họ được vào đó mà họ không biết là cái mong muốn của con họ, họ không biết cái khả năng của con họ. Họ cứ ép con họ đi học thêm để thi vào trường chuyên cho nên đứa trẻ nó rất là mệt mỏi và nó rất là nặng nề và lâu dần thì nó trở thành trầm cảm.

Phóng viên Tân An : Vâng. Ép con cái đi học thêm để thực hiện giấc mơ của cha mẹ là điều không nên. Có không ít cha mẹ vì một lý do nào đó mà họ không thể thực hiện được ước mơ của mình trong quá khứ nên muốn con em mình phải bằng mọi cách đạt được cái giấc mơ ấy thay mình. Và, cũng có những trường hợp cha mẹ làm ngành, nghề gì thì muốn con mình phải theo

đúng ngành, nghề đó. Những mong muốn như vậy vô hình trung đã đặt gánh nặng lên vai các em. Chúng tôi cũng muốn nghe trường hợp thứ hai mà Tiến sỹ Ngô Kim Ngọc muốn chia sẻ:

Tiến sỹ Ngô Kim Ngọc: *Trường hợp thứ hai là bé tự đặt ra áp lực cho mình. Vì vậy, khi trên trường mà có nhiệm vụ mà lớn quá sức với mình thì bé rất là sợ, bởi vì nếu bé không hoàn thành được thì cha mẹ sẽ buồn và bé cảm thấy là cái trách nhiệm của bé là phải hoàn thành. Tức là nó rất là nặng nề, làm cái gì cũng sợ, sợ mình rớt, sợ mình thấp điểm. Tự mình đặt ra áp lực cho chính mình luôn. Cái này là do bé nuôi dưỡng từ nhỏ, phải lập trình như vậy thì nó mới đúng theo cái mong muốn của ba mẹ nên lúc nào bé cũng căng thẳng dẫn đến rối loạn tâm lý và kết quả học tập sa sút. Và khi kết quả học tập sa sút thì bé lại càng hoảng loạn hơn và cứ thế là bệnh nó cứ kéo dài, càng ngày càng nặng.*

Phóng viên Tấn An: Vâng. Cảm ơn Tiến sỹ Ngô Kim Ngọc. Thưa bác sĩ Phạm Thị Thu Trà. Bác sĩ có từng điều trị cho bệnh nhân nào bị trầm cảm do áp lực học hành?

Bác sĩ Phạm Thị Thu Trà: *Có một trường hợp lúc này bé đã là sinh viên năm thứ hai của một trường đại học công nghệ thành phố Hồ Chí Minh. Bé được sống trong một gia đình có điều kiện kinh tế. Chính vì vậy, cha bé đặt điều kiện cho bé phải vào trường này.. Với cái áp lực từ người cha, với cái mong muốn từ người cha như vậy thì bé cũng muốn làm vừa lòng ba mẹ mình. Cho nên bé cũng vẫn thi vào trường đó để mà học theo cái nguyện vọng của ba. Trong quá trình học hai năm trời thì trong cái tư duy và cái ham muốn của bé là vẫn muốn học một cái ngành nghề trở thành đầu bếp giỏi. Cho nên bé cứ bị chông chênh, sống trong trạng thái căng thẳng, áp lực*

Phóng viên Tấn An: Nghĩa là, cái áp lực từ người cha đã khiến bé bị đan xen giữa hai vấn đề. Một cái là học theo chuyên ngành ba mẹ muốn nhưng bé thì không hề thích. Còn một cái là mong muốn đạt được niềm đam mê, ước mơ của mình thì bé không thực hiện được.

Bác sĩ Phạm Thị Thu Trà: *Thì hồi đó bé vẫn học hai trường, một trường là học giấu người cha, một trường là học theo nguyện vọng của người cha. Từ đó nó cuốn bé tới năm thứ hai là bé sụp đổ hoàn toàn, làm chất lượng học tập*

của bé nó giảm sút. Tới giai đoạn là bé có hành vi tự cắt động mạch tay của mình chảy máu để mà tự tử. Xuyên suốt quá trình điều trị tâm lý thì chúng tôi mới dần dần tiếp cận được bé thì lúc đó bé mới nói ra những cái cảm xúc, những cái áp lực, những cái đè nén của mình bấy lâu nay bé mới được giải bày thì tình trạng của bé từ đó mới bắt đầu cải thiện dần lên. Và sau đó thì bé được trở lại cái môi trường học đúng theo cái sở thích của mình.

Phóng viên Tấn An: Vâng. Áp lực bị dồn nén lâu ngày tất sẽ dẫn đến những hệ lụy khó lường. Lý do là các em không thể chia sẻ hoặc nếu có chia sẻ thì cha mẹ cũng không chịu thấu hiểu?

Bác sĩ Phạm Thị Thu Trà: *Các em phải tự chịu đựng trong một thời gian dài về những biến đổi tâm sinh lý, sức khỏe của mình. Thậm chí là học sinh cũng giấu diếm, cũng né tránh đi cho nên dẫn đến là suốt một thời gian dài phải chịu đựng như vậy thì cuối cùng là cái hậu quả là cái sức khỏe tâm thần của bé nó dẫn đến tình trạng rối loạn nặng lên từ cảm xúc, tư duy, hành vi, ảnh hưởng đến mọi hoạt động chức năng sinh hoạt, xã hội hàng ngày. Có những bé tự hại bản thân mình hoặc có hành vi, ý tưởng tự sát.*

Phóng viên Tấn An: Vâng. Như vậy, qua các trường hợp mà bác sĩ Phạm Thị Thu Trà và Tiến sĩ Ngô Kim Ngọc chia sẻ thì có thể thấy là áp lực học hành có thể đến với bất cứ lứa tuổi nào từ cấp 1, cấp 2, cấp 3 cho đến cả đại học và vấn đề sức khỏe tâm thần bị ảnh hưởng do áp lực học tập cũng là câu chuyện chung của cả nước, chứ không riêng gì Quảng Ngãi?

Bác sĩ Phạm Thị Thu Trà: *Vấn đề sức khỏe tâm lý tâm thần đang đặt ra đó là một bức tranh đáng báo động chung chứ không riêng gì ở Quảng Ngãi, cần được hỗ trợ và can thiệp kịp thời. Cũng như các tỉnh, thành khác thì ở Quảng Ngãi qua khảo sát 10 năm trở lại đây chưa có các nghiên cứu liên quan tới sức khỏe tâm thần của học sinh. Gia đình và học sinh còn thiếu các kênh tiếp cận nên có xu hướng che giấu, né tránh, ngại chia sẻ. Vì vậy, việc tiếp cận sớm để được khám, tư vấn về các vấn đề sức khỏe tâm lý, tâm thần và điều trị tại bệnh viện tâm thần rất là khó khăn. Do đó, các em thường chịu đựng làm cho các chứng rối loạn tâm lý ngày càng nặng hơn.*

Phóng viên Tấn An: Thưa bác sĩ, có phải hiện nay phụ huynh chỉ quan tâm đến việc học hành mà chưa quan tâm nhiều đến tâm sinh lý của con trẻ?

Bác sĩ Phạm Thị Thu Trà: Phần lớn nhà trường, nhân viên y tế, thầy cô và cả phụ huynh còn mang nặng tư tưởng và thời gian đầu tư cho việc học hành hơn là quan tâm đến phát triển thể chất, tinh thần của học sinh. Vì vậy mà chưa có cơ chế phối hợp chặt chẽ và hiệu quả giữa y tế trường học với gia đình và các nhà chuyên môn về tâm lý, tâm thần trong việc tiếp cận, chăm sóc và hỗ trợ cho học sinh nên khi phụ huynh đưa các em đến để điều trị thì bệnh đã diễn tiến nặng. Mong muốn là Bộ Giáo dục và Đào tạo cần phải có những chiến lược, những cơ chế, chính sách, đề án thực hiện mô hình tư vấn, chăm sóc tâm lý, tâm thần cho học sinh tại các trường nhằm làm sao đó cái hệ thống này nó đi vào thực tế, bài bản, có chất lượng đảm bảo tốt chăm sóc sức khỏe tâm lý, tâm thần cho học sinh tại nhà trường.

Phóng viên Tấn An: Vâng. Đây là từ phía ngành giáo dục và nhà trường. Thế còn đối với phụ huynh, theo Tiến sĩ Ngô Kim Ngọc, phụ huynh cần phải làm gì để con không bị áp lực trong học tập mà vẫn đạt được ước mơ của mình.

Tiến sĩ Ngô Kim Ngọc: Mình đồng hành với con bằng cách lắng nghe, chia sẻ và giúp đỡ con trong những khó khăn mà nó gặp phải. Và cái nữa là mình phải tạo điều kiện cho con được nói lên cái ước mơ, hoài bão và không ngừng khuyến khích, động viên con nuôi dưỡng ước mơ, hoài bão đó. Hãy nói với con rằng là mình sẽ cố gắng thực hiện ước mơ từng bước bằng cách cố gắng học tập, rèn luyện, tạo điều kiện cho con thoải mái sáng tạo. Con nó phải cân bằng trong sự phát triển toàn diện. Mình làm việc với giáo viên là con mình nó có thể mạnh về tự nhiên hay là thể mạnh về xã hội hay về ngôn ngữ thì sẽ hướng cho các con phát triển chứ mình không áp đặt. Muốn như vậy thì phải nghe con, đồng hành với con, động viên con, tạo mọi điều kiện cho con phát triển tố chất để đạt được cái ước mơ của con. Và khi đó thì con học nó rất là hạnh phúc, không bị áp lực.

Nhạc nền

Phóng viên Tấn An: Vâng. Thừa quý thính giả, áp lực học hành đối với học sinh là vấn đề báo động. Rõ ràng, với một nền giáo dục còn mang nặng áp lực thành tích và điểm số thì người gánh chịu áp lực cuối cùng không ai khác chính là các em học sinh. Đừng để những cái chết oan uổng tái diễn do áp lực học hành. Các em học sinh cần được cân bằng giữa học và chơi. Nên chấp nhận

giáo dục thực chất hơn là sự áp đặt. Có như vậy, học sinh mới phát triển được năng lực của bản thân để sau này vững vàng trong cuộc sống.

Đoạn rap « Cắt đôi điểm 10 »

Lời bài hát : (Cắt đôi số 10. Nay thi xong chẳng còn tiếng cười. Cô giáo đã gửi kết quả. Con làm sai nên được điểm 5. Cho con xin lỗi. Con đã chẳng như bố mẹ hy vọng. Chẳng thể tìm lý do bao biện cho con 5. Hay do con dốt. Do con chẳng thông minh bằng các bạn. Chẳng thể nào sánh bằng con của nhà người ta. Con đã thức, thức trắng đêm. Học đến lúc đôi mắt ướt nhèm. Đêm khuya khoắt con ngủ gật quên tắt đèn. Đừng so sánh với bất cứ ai. Chỉ cần con quyết tâm làm lại. Không lùi bước trước mọi gian nan con nhé. Đừng so sánh với con nhà người ta)

Phóng viên nữ: Quý thính giả thân mến. Cảm ơn quý thính giả đã lắng nghe chương trình “Câu chuyện trong tuần” kỳ này. Xin kính chào tạm biệt.
(Đọc trên nền nhạc bài hát kéo dài đến kết thúc)